

СУЧАСНИЙ АСОРТИМЕНТ І ВЛАСТИВОСТІ НЕТКАНИХ ТЕКСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ ІНТЕР'ЄРНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Анотація. Наведена класифікація і товарознавча оцінка асортименту, властивостей і сфери застосування нетканих текстильних матеріалів (НТМ) інтер'єрного призначення. Сформульовані вимоги до формування асортименту та властивостей екологічно безпечних видів НТМ різного цільового призначення.

Ключові слова: асортимент, властивості, інтер'єрний текстиль, неткані текстильні матеріали

Puschkar H., Semak B.

MODERN PRODUCTS RANGE AND PROPERTIES OF NONWOVEN TEXTILES FOR INTERIORS

Summary. The classification and trade analysis of the product range of the nonwoven textiles (NT) for interiors has been made, and the field of their application has been analyzed. The requirements for the product range and properties of all-purpose and eco-friendly NT have been specified.

Keywords: assortment, behavior, interior textile fabrics, nonwoven textiles

1. Вступ

Обсяги виробництва нетканих текстильних матеріалів (НТМ) в останні десятиріччя у всьому світі постійно зростають. Вдосконалюються існуючі технології виробництва і розробляються нові перспективні способи. Це обумовило значне розширення структури видового асортименту НТМ різного цільового призначення (одягового, взуттєвого, інтер'єрного, технічного, медичного) та сфери їх використання в багатьох галузях промисловості (швейній, взуттєвій, автомобільній, авіаційній, суднобудівництві), а також будівництві, транспорті, сільському господарстві та ін. сферах [1-5].

Той факт, що виробництво НТМ за останні 10 років у всьому світі зросло більше ніж в 2 рази, обумовлено низкою причин. Назвемо основні з них:

- цикл виробництва НТМ (від виготовлення сировини до отримання готової продукції) є в декілька разів коротшим порівняно з класичними технологіями виробництва тканин і трикотажу;

- неткана технологія виробництва є більш простою і економічною, порівняно з тканною і трикотажною;

- для виробництва багатьох видів НТМ можуть бути використані волокна довжиною 2-10 мм, які непридатні для використання їх у прядінні, не кажучи про те, що в нетканому виробництві можливо використовувати різноманітні відходи прядильного, ткацького, трикотажного та ін. виробництв;

- продуктивність окремих способів нетканого виробництва значно вища ніж тканого чи трикотажного (наприклад, якщо продуктивність сучасного ткацького верстата становить 5 пог. м за годину, то паперово-пеперобним способом виробництва НТМ можна отримати близько 300 пог. м полотна за годину;

- неткана технологія дозволяє надавати текстильним полотнам більш широкий спектр унікаль-

них властивостей, що забезпечить різноманітні потреби багатьох галузей народного господарства країни.

2. Постановка завдання

В цій роботі ми обмежились тільки товарознавчою характеристикою сучасного асортименту, властивостей, рівня якості, екологічної безпечності та сфери застосування основних видів нетканих полотен і виробів інтер'єрного призначення.

3. Результати досліджень

Високі темпи виробництва, розширення асортименту та сфери використання НТМ інтер'єрного призначення, вимагають подальшого вдосконалення системи їх класифікації і стандартизації, а також сучасної товарознавчої оцінки асортименту та властивостей цих товарів, оскільки ці питання ще недостатньо висвітлені й узагальненні у навчальних та монографічних виданнях.

Відповідно до запропонованої класифікації текстильних матеріалів і виробів інтер'єрного призначення [5-7], сучасний асортимент інтер'єрних НТМ можна групувати за такими основними ознаками: призначенням, способами виробництва, волокнистим складом, особливостями оздоблення, сферою застосування. Конкретизуємо класифікацію НТМ за названими ознаками.

За призначенням і сферою використання НТМ інтер'єрного призначення поділяються на такі групи:

- НТМ для покриття підлоги та оздоблення стін;

- НТМ для оздоблення вікон і дверей;

- НТМ для оббивки меблів;

- НТМ для виробів домашнього вжитку (для постільної і столової білизни, виготовлення ковдр, покривал, подушок та ін. виробів).

Для виробництва НТМ інтер'єрного призначення використовують такі технології:

- механічна (голкопробивний, в'язальнопрошивний, нитко-прошивний способи);
- фізико-хімічна (клеєвий, фільтрний, термокріплювальний, папероворобний та ін. способи);
- комбінована (тафтинговий, адгезійно-голкопробивний, валяно- повстяний, електрофлокувальний та ін. способи).

За волокнистим складом НТМ інтер'єрного призначення бувають однорідними (із волокон, пряжі, ниток, текстильних матеріалів одного волокнистого складу) і неоднорідними (із різноманітних поєднань волокон, пряжі, ниток, матеріалів різного волокнистого складу).

За способом оздоблення інтер'єрні НТМ бувають: сурові, вибілені, гладкофарбовані, друковані, строкаті, меланжеві, з різними видами кінцевих і спеціальних оброблень; з гладкою, рельєфною та ворсовою поверхнями.

За терміном використання НТМ інтер'єрного призначення бувають довго – та короткострокового (одноразового) застосування.

Вимоги до асортименту та властивостей НТМ інтер'єрного призначення регламентуються різними видами державних, міждержавних і міжнародних стандартів. Наведемо перелік і коротку характеристику окремих нормативних документів.

ДСТУ 2136-93 Волокна та нитки текстильні. Види дефекти. Терміни та визначення.

ДСТУ 2201-23 Полотна текстильні. Види, дефекти. Терміни та визначення.

ДСТУ 2199-93 Килими та килимові вироби. Терміни та визначення.

ДСТУ 3998-2000 Матеріали та вироби текстильні, трикотажні, швейні та шкіряні. Терміни та визначення.

ДСТУ 1982-97 Килими і килимові вироби українські. Загальні технічні умови.

ДСТУ 2589-94 Килимарство і ткацтво народних художніх промислів. Терміни та визначення.

ДСТУ 4239:2003 Матеріали та вироби текстильні і шкіряні побутового призначення. Основні гігієнічні вимоги.

Враховуючи сучасну екологічну ситуацію в країні й обумовлену нею нагальну потребу суттєвого збільшення обсягів вітчизняного виробництва та розширення асортименту екологічнобезпечних видів текстильних матеріалів і виробів одягового та інтер'єрного призначення, включаючи і НТМ аналогічного призначення, більш детального розгляду та товарознавчого аналізу вимагають основні положення ДСТУ 4239:2003, який є своєрідною методологічною основою для формування оптимізації структури асортименту та властивостей названих товарів. Насамперед необхідно звернути увагу на такі особливості інформації в цьому стандарті:

- гармонізація еколого-гігієнічних вимог з вимогами аналогічних міжнародних екологічних стандартів – Екотекстиль-100 і Екотекстиль-200;

- інформація в ДСТУ 4239:2003 стосується тільки матеріалів і виробів одягового та інтер'єрного призначення;

- еколого-гігієнічні вимоги в названих групах товарів стосуються сировини, матеріалів і виготовлених з них виробів;

- наведені в ДСТУ 4239:2003 еколого-гігієнічні вимоги стосуються матеріалів і виробів різних способів виробництва (тканого, нетканого, трикотажного, килимового, текстильно-галантерейного), різного волокнистого складу, будови та оздоблення;

- в еколого-гігієнічних вимогах до екологічнобезпечних текстильних товарів враховано їх призначення та умови експлуатації (одяг і матеріали для дітей і дорослих; матеріали та вироби, які в процесі експлуатації контактують із шкірою людини та які не контактують: вироби і матеріали для покриття підлоги, оздоблення стін та оббивки меблів і ін.).

В табл. 1 конкретизовані еколого-гігієнічні вимоги до НТМ інтер'єрного призначення, нормовані ДСТУ 4239:2003.

Сучасний асортимент НТМ інтер'єрного призначення характеризується великою різноманітністю та динамічністю розвитку, обумовлених: більш високою економічністю їх виробництва порівняно з аналогічними полотнами тканого і трикотажного виробництва, можливістю використання різних способів виробництва, а також використання більш дешевих видів сировини (відходів ткацького та трикотажного виробництва), а також постійним зростанням потреб на НТМ та розширення сфер їх застосування.

Загальновідомо, що застосування НТМ в інтер'єрі – це один з основних і ефективних засобів створення затишку, гостинної атмосфери та комфорту в житлових, адміністративних і культурно-побутових приміщеннях. Тому питання формування асортименту НТМ різного цільового призначення, пошук ефективних напрямів оптимізації їх властивостей і сфери раціонального використання завжди повинні бути в центрі уваги не тільки фахівців текстильного виробництва, але й сфери торгівлі.

Особливістю формування структури видового асортименту НТМ інтер'єрного призначення, як і одягових НТМ, є постійний пошук нових більш досконалих способів виробництва і типів цих полотен, оптимізація їх асортименту та властивостей за рахунок більш ефективного використання їх волокнистого складу, застосування оригінальних способів їх оздоблення, що дозволяє розширити сфери використання і підвищити якість та екологічну безпечність, отриманих на її основі, виробів.

Характерним для НТМ інтер'єрного призначення є те, що полотна одного і того ж призначення (меблеві, порт'єрні, драпірувальні, фіранкові та ін.) можуть бути виготовленими за різними технологіями (механічною, фізико-хімічною, комбінованою). Найбільш перспективною для багатьох видів НТМ інтер'єрного призначення, як показує зарубіжний досвід, є фізико-хімічна технологія їх виробництва. Саме використання цієї технології забезпечує не тільки високу ефективність виробництва (вона в 20-150 разів може перевищувати продуктивність сучасних ткацьких верстатів), але й широкі можливості виробництва різноманітного

**Нормативи еколого-гігієнічних показників НТМ для покриття підлоги,
оздоблення стін і оббивки меблів**

Назва гігієнічного показника, одиниця вимірювання	Допустимий рівень гігієнічного показника		
	НТМ для покриття підлоги	НТМ для покриття стін	НТМ для оббивки меблів
1. Величина рН для продукції з:			
1.1. Вовни, шовку	4,0 -7,5	4,0-7,5	4,0-7,5
1.2. Іншої сировини	4,8-7,5	4,8-7,5	4,8-7,5
2. Вміст вільного і здатного частково виділятися формальдегіду, мкг/г, не більше ніж:			
2.1. Емісія формальдегіду, мг/м ³ , не більше ніж:	0,1	—	—
3. Залишки важких металів, що здатні до екстрагування, мкг/г, не більше ніж:			
миш'як (As)	1,0	1,0	1,0
свинець (Pb)	1,0	1,0	1,0
кадмій (Cd)	0,1	0,1	0,1
хром (Cr)	2,0	2,0	2,0
ртуть (Hg)	0,02	0,02	0,02
кобальт (Co)	4,0	4,0	4,0
мідь (Cu)	50,0	50,0	50,0
4. Вміст пестицидів, мкг/г, не більше ніж:			
ДДТ, ДДД, ДДЕ	1,0	1,0	1,0
НСН (без ліндена)	0,5	0,5	0,5
алдрин	0,2	0,2	0,2
дилдрин	0,2	0,2	0,2
лінден	1,0	1,0	1,0
токсафен	0,5	0,5	0,5
гептахлор, епоксид	0,5	0,5	0,5
2,4-Д	0,1	0,1	0,1
2, 4, 5-Т	0,05	0,05	0,05
Всього	1,0	1,0	1,0
5. Вміст пентахлорфенолу, мкг/г, не більше ніж:			
	0,5	0,5	0,5
6. Вміст азобарвників МАК класів III A1 і III A2; вміст хлорорганічних носіїв, мкг/г			
	не дозволено	не дозволено	не дозволено
7. Стійкість пофарбування, бал, не менше, до:			
води	3	3	3
сухого тертя	4	4	4
мокрого тертя	2-3	2-3	2-3
прання	—	—	3-4
8. Наявність запаху (одор-тест) за шкалою оцінок			
	3	1	1
9. Емісія випаровувальних компонентів, мг/м ³ , не більше ніж:			
толуол	0,3	—	—
стирол	0,1	—	—
вінілциклогексан	0,05	—	—
4-фенілциклогексан	0,1	—	—
бутадиєн	0,002	—	—
вінілхлорид	0,002	—	—

Примітки: 1. Знак (-) в графах означає, що для цього виду продукції показник не визначають.

2. Азобарвники: МАК класу III A1 — особливо небезпечні для здоров'я людини речовини; МАК класу III A2 — небезпечні канцерогенні речовини.

асортименту полотен інтер'єрного призначення (для виготовлення полімерних покриттів для підлоги, порт'єр і штор, оббивки меблів, основи для виго-

товлення лінолеуму, для пошиття покривал та ін. виробів).

Розглянемо більш детально структуру видового і групового асортименту НТМ, які використовуються: для покриття підлоги та стін, оздоблення вікон і дверей, оббивки меблів та виготовлення виробів домашнього вжитку, акцентуючи основну увагу на цільове призначення цих матеріалів і виробів, товарознавчу характеристику їх основних споживних властивостей та конкретної сфери застосування.

4. НТМ для покриття підлоги і стін

Як свідчить аналіз структури асортименту килимів та килимових виробів для покриття підлоги і стін, найбільш популярними та перспективними серед них є вироби нетканого способу виробництва. Сьогодні вже неможливо уявити собі асортимент інтер'єрного текстилю для покриття підлоги і стін без різноманітних за способом виробництва, будовою, волокнистим складом і оздобленням виробів із НТМ. Це обумовлено, як відомо, високими техніко-економічними перевагами нетканого виробництва, невисокою окупністю затрачених засобів на виробництво цих виробів, можливостями легкої зміни структури внутрішньовидового асортименту під впливом зміни моди та кон'юнктури ринку. Ця група НТМ об'єднує килими і килимові доріжки, а також різноманітні покриття для підлоги, долівок та стін. Вони виробляються за різними технологіями, серед яких найбільшого поширення у вітчизняній і зарубіжній практиці набули фізико-хімічна та комбінована технології.

Особливе місце серед нетканих килимів займають тафтингові килими, отримані за комбінованою технологією. Під час виробництва цих килимів за основу беруть ткани, трикотажні або неткані полотна, які проколюються спеціальними нитководіями, утворюючи на поверхні НТМ петельний ворс. Цей ворс може бути гладким або візерунковим, якщо для його формування використовується жаккардовий механізм. Для закріплення ворсу на лицевій стороні килимів їх виворітню сторону проклеюють латексами. Частіше тафтингові килими випускають у вигляді рулонів (ковролін), які використовуються для покриття підлоги у житлових, адміністративних і культурно-побутових приміщеннях.

Окрім тафтингового способу, килими й килимові вироби для покриття підлоги і стін виготовляються методами термоскріплення, флокування, ниткопрошивання, голкопробивання та ін.

Різнманітність видового і внутрішньовидового асортименту килимів та килимових виробів для покриття підлоги і стін, окрім використання різних способів їх виробництва, досягається за рахунок використання різних видів сировини (волокон, ниток, пряжі, зв'язуючих речовин), особливостей оформлення їх поверхні (гладка, рельєфна, ворсова, повстяна) та заключного оздоблення (фарбування, друкування, латексні покриття і ін.).

Для покриття підлоги, як свідчить зарубіжний досвід, замість нетканих килимів можуть використовуватись неткані килимові плитки. Вони використовуються для настилання на підлогу у спальнях, ванних кімнатах, кухнях та адміністративних

приміщеннях. Окрім цього, замість килимів та ін. нетканих покриттів, для підлоги використовується лінолеум, отриманий на нетканій текстильній основі [1-3].

В останні роки широкого поширення у Російській федерації для покриття підлоги і оздоблення стін в адміністративних та культурно-побутових приміщеннях (готелі, ресторани, кафе, виставкові зали, театри, кінотеатри, банки та ін.) набули голкопробивні та в'язально-прошивні художньо-декоративні неткані полотна із хімічних волокон і їх різних поєднань з натуральними волокнами. При цьому, найбільш ефективним способом виробництва декоративного полотна (декорпола) є голкопробивний спосіб. Популярність цих полотен на ринку Росії, як і в інших зарубіжних країнах, обумовлена низкою їх переваг над аналогічними тканими матеріалами, а саме: доступністю, економічністю та швидкою окупністю їх виробництва, широким діапазоном їх колірного композиційного вирішення, можливостями легкої зміни розмірів залежно від потреб ринку та ін [6,7].

Окрім покриття для підлоги, в оздобленні стін також широко використовуються різноманітні за способами виробництва настінні драпірувальні неткані полотна, які імітують гобеленові та жаккардові тканини й ткани поштучні декоративні вироби аналогічного призначення.

5. НТМ для оздоблення вікон і дверей

Розвиток асортименту НТМ для оздоблення вікон і дверей, як і НТМ для покриття підлоги та стін, характеризується великою динамічністю зростання обсягів їх виробництва та розширення асортименту. При цьому різноманітність видового та внутрішньовидового асортименту цих полотен досягається як за рахунок використання різних способів їх виробництва (настилопрошивні, ниткопрошивні, голкопробивні, термоскріплені, тафтингові, фільтрні та ін.) та волокнистого складу з поліпропіленових, поліуретанових, віскозних, капронових та ін. видів волокон і ниток та їх різноманітних поєднань).

Сфера використання НТМ для оздоблення вікон і дверей дуже широка. Як показує світова практика, ці полотна використовуються не тільки для оздоблення вікон і дверей житлових приміщень, але й приміщень соціально-культурного призначення (кінозалів, театрів, клубів та ін.) і сфери підприємств харчування (ресторанів, кафе, столових і ін.). Ці полотна широко використовують також і для оздоблення салонів автомобілів, вагонів поїздів, літаків, пароплавів. При цьому, легкі напівпрозорі ниткопрошивні полотна поверхневою густиною 80-150 г/м², як правило, використовуються для виготовлення фіранок, а більш масивні (масою 220-320 г/м²) настилопрошивні та голкопробивні полотна використовуються переважно для виготовлення портьєр, штор, ламбрекенів. За оздобленням названі види НТМ можуть бути гладкофарбованими, строкатими, друкованими. Вони можуть мати гладку чи рельєфну фактуру, бути безворсовими або мати петельний чи розрізаний ворс (тафтингові портьєрні полотна).

Характеристика асортименту інтер'єрних НТМ, які випускались Рівенською фабрикою нетканих матеріалів у 2009 році

№ з/п	Призначення НТМ	Спосіб виготовлення НТМ	Асортимент матеріалів і виробів	Волокнистий склад, %	Поверхнева густина г/м ²
1	Для покриття підлоги	Ниткопрошивний	Основа для виготовлення лінолеуму	Бавовна, 100	110
2	Для покриття підлоги	Голкопрошивний	-//-	Ляне, 80 Поліефірне, 20	170
3	Для покриття підлоги	-//-	-//-	Ляне, 100	120
4	Для покриття підлоги	-//-	-//-	Поліефірне, 100	140
5	Для покриття підлоги	Настилопрошивний	-//-	Вовна, 25 Лавсан, 75	120
6	Для оббивки меблів	Настилопрошивний	Виготовлення меблів	Ляне, 80 Поліефірне, 20	170
7	Для оббивки меблів	-//-	-//-	Ляне, 100	120
8	Для оббивки меблів	-//-	-//-	-//-	200
9	Для оббивки меблів	Настилопрошивний	-//-	Вовна, 85 Лавсан, 15	130
10	Для виробів домашнього вжитку	Настилопрошивний	Дитячі ковдри	Віскозне, 100	100
11	Для виробів домашнього вжитку	Клейовий	Наповнювач для ковдр	Поліефірне, 100	80
12	Для виробів домашнього вжитку	-//-	-//-	-//-	100
13	Для виробів домашнього вжитку	-//-	Спальні мішки	-//-	120
14	Для виробів домашнього вжитку	Голкопробивний термоскріплений	Основа для столової клейонки	Поліефірне, 100	110
15	Для виробів домашнього вжитку	-//-	-//-	-//-	125

Для оздоблення вікон можуть використовуватись рулонні штори із НТМ різних способів виробництва та волокнистого складу. Такі штори використовуються в адміністративних і житлових приміщеннях. Вони представляють собою НТМ, намотані на валики, які можуть підніматись чи опускатись за допомогою спеціальних механізмів або вручну. Поширені також неткані сітчасті штори із поліефірних, поліамідних ниток, бавовняної та змішаної пряжі. Для надання їм необхідної вогнестійкості, брудовідштовхувальних та ін. ефектів їх апретують різноманітними синтетичними смолами. Вони виробляються в основному за фізико-хімічними технологіями.

Деякі зарубіжні фірми налагодили виробництво жалюзей із клеєвих НТМ різного волокнистого

складу (переважно із синтетичних волокон). Жалюзі (горизонтальні, вертикальні) є одним з різновидів віконних штор, що є саморегулюючими планками-ламелями з НТМ, зробленими задля вільного повороту ламелей, так, щоб їх положення змінювалося з відкритого на закриті. За допомогою горизонтальних і вертикальних жалюзей можна направити потік світла в потрібний напрям. Жалюзі є простими в управлінні та догляді. В останні роки дуже популярними на ринку стали жалюзі Плісе, вони отримали таку назву саме завдяки своїй формі, яка схожа на безліч склеєних у вигляді плісе фрагментів. Жалюзі Плісе відрізняються зручністю форм та розмірів, вони можуть, як фільтрувати світло, що поступає до кімнати, так і зовсім його не пропускати. Жалюзі

Плісе є кращою альтернативою для нестандартних вікон типу арки, трапеції або круга [8].

6. НТМ для оббивки меблів

Постійний ріст у нашій країні обсягів будівництва житла та адміністративних приміщень вимагає їх сучасного інтер'єрного оформлення і необхідного омеблювання. Це, в свою чергу, вимагає постійного розширення та вдосконалення асортименту та підвищення якості текстильних матеріалів для оббивки меблів.

Сучасний асортимент текстильних матеріалів для оббивки меблів можна групувати за такими основними ознаками [1,7]:

- за способом виробництва – ткани, неткани, трикотажні, килимові та ін.;
- за волокнистим складом – із натуральних і хімічних волокон та їх різних поєднань;
- за способом оброблення – гладкофарбовані, строкатоткани, меланжеві та друковані;
- за фактурою поверхні – гладкі, рельєфні, ворсові та ін.

Як свідчить зарубіжна практика, одним із перспективних напрямів розширення асортименту, оптимізації властивостей, підвищення рівня якості та конкурентоспроможності текстильних матеріалів для оббивки меблів є поповнення ринку цих матеріалів новими оригінальними видами нетканних полотен.

НТМ для оббивки меблів виготовляються за механічною, фізико-хімічною і комбінованою технологіями. Домінуюче місце займає механічна технологія – ниткопрошивні, в'язально-прошивні та голкопробивні способи їх виробництва. Основною сировиною для названих НТМ є хімічні (поліпропіленові, поліефірні, поліамідні, віскозні) волокна та їх різноманітні поєднання з натуральними (бавовною, льоном, вовною та ін.).

Завдяки високій зносостійкості і формостійкості, оригінального художньо-колеристичного оформлення широкого поширення серед меблевих НТМ отримали ниткопрошивні полотна з вмістом різних синтетичних волокон (лавсанових, капронових, полівінілхлоридних, поліпропіленових та ін.). Для оббивки меблів використовуються також різноманітні за волокнистим складом і оздобленням тканинно-прошивні полотна, а також тафтингові полотна з петельним ворсом. Найбільш популярними на сучасному ринку є види меблевих НТМ під такими торговими назвами: флоки, шеніли, мікрофібра, велюри та ін.

7. НТМ для виробів домашнього вжитку

Серед НТМ інтер'єрного призначення значну частку займають неткани полотна і вироби домашнього вжитку. Сюди належать НТМ для виготовлення постільної і столової білизни, матраців, рушників, ковдр, подушок і їх наповнювачів. Як свідчить аналіз літературних джерел [1,4], обсяги виробництва НТМ ужиткового призначення постійно зростають, розширюється та вдосконалюється структура їх внутрішньовидового асортименту, покращується їх художньо-естетичне оформлення. Це насамперед стосується оздоблення постільної і столової білизни для забезпечення ними готельно-ресторанних установ, дитячих дошкільних закладів,

санаторіїв та баз відпочинку, для яких ця білизна, крім виконання безпосередніх утилітарних функцій, виконує функції своєрідної реклами та іміджу названих підприємств.

Разом з тим, товарознавча інформація про видову та внутрішньо-видову структури асортименту та властивості НТМ для виготовлення виробів домашнього вжитку практично відсутня не тільки в нормативній документації, але й у монографічних, періодичних і навчальних виданнях. Сучасного товарознавчого трактування в навчальній літературі вимагає виявлення переваг і недоліків даної групи товарів порівняно з аналогічними виробами тканого способу виробництва. Особливої уваги вимагає пошук напрямів підвищення рівня екологічної безпечності означеної групи НТМ.

Як свідчить аналіз літературних даних, серед НТМ білизняного призначення для виготовлення простирадл, скатерок, покривал, ковдр та ін. виробів в основному використовуються ниткопрошивні, настилопрошивні та голкопробивні полотна із бавовняної, бавовняно-віскозної, віскозно-нітронової пряжі. Купальні простирадла переважно виготовляються із бавовняних і бавовняно-віскозних настилопрошивних, ниткопрошивних та каркасо-прошивних петельних (махрових) полотен. За обробленням вони можуть бути вибіленими або строкатотканими. Для виробництва рушників, як правило, використовуються вузькі (50 см) ниткопрошивні бавовняні вибілені, строкатоткани та гладкофарбовані полотна [4,5].

Великою популярністю на вітчизняному ринку користуються НТМ для виготовлення ковдр. За рівнем якості ці полотна ніскільки не поступаються аналогічним тканим полотнам. Найбільшого поширення набули меланжеві нітроно-віскозні полотна на ниткопрошивному віскозному каркасі. Для імітації на цих полотнах жаккардових тканих рисунків на них наносять різноманітні вибивні рисунки.

Великим попитом у споживачів користуються комплекти білизни одноразового користування, отримані клеєвим способом з термоскріпленням. До складу цих комплектів входять рушники, скатерки, які широко використовуються на залізничному транспорті, в підприємствах ресторанного господарства та ін.

Як відомо, ВАТ „Рівенська фабрика нетканних матеріалів“ за обсягами виробництва НТМ та структурою їх асортименту займає провідне місце не тільки в Україні, але й серед підприємств аналогічного профілю. На цьому підприємстві використовуються практично всі відомі технології (механічні, фізико-хімічні, комбіновані), встановлено сучасне технологічне обладнання, випускається широкий асортимент полотен побутового і особливо технічного призначення. Серед полотен технічного призначення за даними 2009 року частка полотен агротекстильного призначення складала – 32, швейного – 31, взуттєвого – 9, меблевого – 4%. Значну частку в асортименті цього підприємства займають різні за призначенням, способами виробництва та волокнистим складом НТМ інтер'єрного призначення (табл. 2). Правда, її асортимент поки вузький.

Тут представлені в основному НТМ для оббивки меблів і виготовлення виробів домашнього вжитку. З іншого боку, серед інтер'єрних НТМ побутового призначення на даному підприємстві поки ще не виробляються полотна і вироби, які б могли поповнити ринок вітчизняного екотекстилю.

8. Висновки

Отже, в статті наведено товарознавчу характеристику сучасного асортименту НТМ, які використовуються для підлоги і стін, оздоблення вікон та дверей, оббивки меблів і виробів домашнього вжитку. Сформульовано напрями оптимізації асортименту і властивостей НТМ названих груп, а також розширення сфери їх застосування.

Обґрунтовано доцільність подальшого вдосконалення системи стандартизації вимог до асортименту, властивостей, рівня якості та екологічної безпечності НТМ інтер'єрного призначення. Особливу увагу на сучасному етапі виробництва НТМ побутового призначення варто приділити розробленню та впровадженню в практику роботи текстильного виробництва та сфери торгівлі тих видів стандартів, які гарантують випуск екологічно безпечних видів НТМ інтер'єрного призначення.

Конкретизовано систему класифікації НТМ інтер'єрного призначення. В основу цієї класифікації покладено наступні ознаки: призначення, спосіб виробництва, волокнистий склад, особливості будови, способи оздоблення, терміни та умови експлуатації.

Обґрунтовано доцільність збільшення обсягів виробництва та розширення асортименту екологічно безпечних видів НТМ інтер'єрного призначення та

поповнення ними вітчизняного сегменту ринку еко-текстилю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Айзенштейн Е. М. Выпуск нетканых материалов за рубежом. [Електронний ресурс] / Е. М. Айзенштейн – Режим доступу: / <http://www.textileclub.ru/index>.
2. Айзенштейн Е. М. Международная выставка и конгресс по нетканым материалам в Женеве. [Електронний ресурс] / Е. М. Айзенштейн – Режим доступу: / <http://www.textileclub.ru/index>.
3. Капкаев А. Нетканые материалы: тенденции развития мирового рынка. [Електронний ресурс] / А. Капкаев – Режим доступу: / <http://www.textilepress.ru>.
4. Ассортимент и свойства нетканых материалов. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: / http://www.n-odezhda.ru/refer/176_10378_2.php.
5. Нетканые материалы вчера, сегодня, завтра. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: / <http://www.fbkl.ru/tematicheskie-stat'i/netkanye-materialy-vtchera-segodnya-zavtra>.
6. Декорпол - рисование текстильным волокном. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.textile-press.ru>.
7. Нетканые текстильные материалы. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.tvoy-dohod.ru/tovar_29.php.
8. Жалюзи : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://galdecor.ru/category_3.html

УДК 677.064.001.5

Полікарпов І. С.

ДОСЛІДЖЕННЯ НЕЗМИНАЛЬНОСТІ ТКАНИН

Анотація. Розглянуто вплив умов випробовувань на результати визначення незминальності тканин. Показано залежність показника незминальності від напрямку згину тканин при випробовуванні. Доведено, що напрям згину тканин при випробовуванні по різному впливає на показник незминальності тканин, різних за волокнистим складом і обробленням.

Ключові слова: тканина, незминальність, показник незминальності, волокнистий склад, оброблення

Polikarpov I.

RESEARCH OF UNWRINCLED FABRICS

Summary. The influence of test conditions on results of determination of tissue unwrinkled. Dependence of index of unwrinkle is rotined on direction of bend of fabrics at a test. Proved that the bending direction tissues differently affects the rate unwrinkled fabrics of different fiber composition and processing.

Keywords: fabric, unwrinkle, index of unwrinkle, fibred composition, treatment

1. Вступ

Одною з головних проблем виробництва тканин є покращення їх якості. Незминальність тканин займає важливе місце серед чинників, які визначають їх якість, особливо зовнішній вигляд виробів

при їх експлуатації. Одяг з малозминальних тканин має гарний вигляд при експлуатації і потребує значно менших витрат при споживанні. Незминальність тканин впливає також на термін експлуатації швейних товарів, тому що висока зминальність пот-